

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/9/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114210601
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2114210601.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a členiek senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a JUDr. Iveta Jankovičová v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. S., nar. XX.XX.XXXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov, matka: O. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. č. XXX, zastúpená: Mgr. I. D., bytom T. I. č. X, I., otec: Q. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 20P/96/2014-108 zo dňa 12. novembra 2014, v časti určeného výživného a v časti nedoplatku na výživnom takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že maloletú A. zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude dieťa zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach. S účinnosťou od 15.04.2014 otca zaviazal platiť výživné na dieťa vo výške 100 eur mesačne, do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Nedoplatok na výživnom od 15.04.2014 do 12.11.2014 v celkovej výške 490 eur súd zaviazal otca splácať v splátkach po 30 eur mesačne spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. Súd zároveň upravil styk otca s dcérou, ktorý v petite rozsudku presne špecifikoval. Po právnej stránke súd rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 25 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 3, 5, Zákona o rodine. Skutkovo zdôvodnil rozsudok tým, že maloletá A. pochádza z partnerského vzťahu rodičov, účastníkov konania. Matka je rozvedená, zamestnaná na V. Q.. Jej priemerný mesačný zárobok je 458,34 eura. Matka má okrem maloletej A. vyživovaciu povinnosť k maloletému U., na ktorého jej otec maloletého zasiela výživné vo výške 33 eur. Spolu s maloletými deťmi býva v prenajatom byte, za ktorý platí mesačne 370 eur. Na náklady spojené s bývaním jej mesačne prispieva jej matka. Matka nie je vlastníčkou žiadneho hnutelného ani nehnuteľného majetku. Otec je rozvedený a pracuje vo firme E. Q., a.s. a podľa tohto zamestnávateľa čistý mesačný zárobok otca je 1.034,11 eura. Otec má ešte jednu vyživovaciu povinnosť k synovi P., ktorému zasiela výživné vo výške 100 eur. Býva v rodinnom dome, ktorý vlastnícky patrí jeho otcovi. Náklady spojené s bývaním v tomto dome sú mesačne 400 eur vrátane energií. Úvery ani pôžičky nemá. Aj jemu často pri hradení nákladov pomáha jeho sestra. Je vlastníkom osobného motorového vozidla zn. Citroen Berlingo. Maloletá A. od 01.09.2014 začala navštevovať Základnú školu v Q.. Z vyjadrenia tejto základnej školy vyplýva, že náklady na maloletú boli doteraz 37,60 eura. A. navštevuje výtvarný krúžok na Základnej umeleckej škole vo Voderadoch. Z potvrdenia tejto školy vyplýva, že doteraz im matka uhradila 85 eur. Maloletá má mesačné náklady na cestovné 20 eur mesačne. Matka hradí maloletej poisťku mesačne 14 eur. O týchto nákladoch matka predložila aj doklady. Otec súhlasil s tým, aby bola A. zverená do osobnej starostlivosti matky a táto, aby maloletú zastupovala a spravovala jej majetok v bežných veciach. Súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré

by bránili tomu, aby matka nemohla mať maloletú v osobnej starostlivosti. Otec súhlasil s úpravou styku s maloletou tak, ako to navrhla matka, súd preto upravil styk otca s dcérou podľa dohody rodičov tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozsudku. Súd zaviazal otca platiť výživné na maloletú s účinnosťou od 15.04.2014, od podania návrhu, vo výške 100 eur. Táto suma vzhľadom na zárobok otca a jeho mesačné náklady a náklady, ktoré matka vynakladá na šesťročné dieťa, je primeranou sumou. Bral pritom do úvahy aj tú skutočnosť, že aj matka je povinná sa podieľať na výžive maloletej a na úhrade nákladov maloletej. Pokiaľ ide o návrh matky, aby otec platil výživné 300 eur, túto súd považoval za neprimeranú. Na druhej strane po úhrade nákladov, ktoré otec má, aj po zaplatení výživného na maloletú vo výške 100 eur, bude mať otec ešte dosť finančných prostriedkov, aby si mohol hrať ďalšie náklady spojené s jeho osobou. Súd pri výške výživného vychádzal z toho, že otec aj matka majú ešte každý jeden ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Pri výške výživného súd vychádzal aj z toho, že matka má maloletú vo svojej výchove a opatere a osobná starostlivosť o maloleté dieťa má význam pri určení výživného, pretože je podstatné, kto sa denne o dieťa stará. Otec bol ochotný platiť výživné vo výške 50 eur mesačne. Matka s takýmto výživným nesúhlasila. Matka uviedla, že otec od apríla 2014 hradil na maloletú výživné vo výške 30 eur mesačne. Otcovi preto na výživnom vznikol dlh od 15.04.2014 do 12.11.2014, ktorý ho súd zaviazal splácať v mesačných splátkach spolu s bežným výživným.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie otec v časti výživného (určenia výživného ako aj v časti nedoplatku na zročnom výživnom). S rozsudkom súdu v ostatných častiach otec súhlasil. V napadnutých častiach považoval rozsudok súdu za nesprávny a tiež nepreskúmateľný. Súd v odôvodnení rozsudku konštatuje príjem otca ako čistý mesačný zárobok vo výške 1034,11 eura, pričom toto nekorešponduje s realitou, pretože skutočný príjem otca je 530 eur mesačne. K odvolaniu na preukázanie jeho tvrdení priložil potvrdenie zamestnávateľa o príjmoch a zrážkach za obdobie október 2014, z ktorého vyplýva príjem otca za tento mesiac vo výške 576,58 eura, kópie poštových poukazov, z ktorých vyplýva, že otec mesačne platí za plyn 100 eur, za elektriku 24,65 eura, vodné 12,65 eura za internet 11,72 eura, za telefón 75,75 eura, výživné na maloletého P. 100 eur a výživné na maloletú A. 50 eur. Spolu tak mesačne otec vynakladá 374,70 eura na šekoch a ešte platí nájomné svojmu otcovi, u ktorého býva vo výške 200 eur, má takto výdavky vo výške 574,77 eura. Súd síce konštatuje ďalšiu vyživovaciu povinnosť otca k maloletému P. J. vo výške 100 eur, túto v konečnom dôsledku nezohľadňuje pri určení výživného. Výživné na maloletého P. bolo určené rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 15.04.2013 sp. zn. 13P/9/2013 vo výške 100 eur mesačne, toto výživné otec zároveň požiadal znížiť návrhom zo dňa 10.12.2014, konanie je vedené pod spis sp. zn. 14P 105/2014. Otec nemal nikdy dôvody vyhýbať sa vyživovacím povinnostiam, avšak pokiaľ by výživné na A. zostalo vo výške 100 eur a otec by mal zároveň platiť splátky zročného výživného po 30 eur mesačne a výživné na P. 100 eur, predstavovalo by výživné celkovú sumu 230 eur, t. j. 43 % z priemerného mesačného čistého príjmu otca, čo by bolo pre otca likvidačné a dostal by sa na úroveň biedy. Poukázal na súčasnú rozhodovaciu prax súdov, kedy pre účely výživného je použiteľná časť vo výške 20 % z čistého mesačného príjmu a v prípade otca by to mala byť suma 106 eur mesačne. Súd riadne nepreskúmal ani skutočné výdavky na maloletú dcéru a ich odôvodnenú výšku. Pokiaľ súd konštatuje, že matka uhradila základnej umeleckej škole vo Voderadoch sumu 85 eur, nie zrejme, za aké obdobie, ďalšie výdavky matka uviedla vo výške 14 eur ako poisťka a 20 eur cestovné. Žiadne neprimerané výdavky teda v súvislosti s výchovou a výživou maloletej nie sú. Otec pracuje ako údržbár na veľkej farme v Q. s pracovnou dobou od 7.00 do 15.30 hod., práca je namáhavá, jeho telo je prácou zdevastované ako sedemdesiatročného muža. Otec je nešťastný, aj keď tvrdo pracuje, žiadne peniaze mu nezostávajú a má pocit, ako keby pracoval úplne nadarmo. Navrhol preto, aby mu bolo určené výživné vo výške 50 eur na maloletú A. a aby mu bolo výživné na maloletého P. znížené na sumu 60 eur. Takéto výživné by predstavovalo adekvátnu sumu vzhľadom nie len na príjem otca, ale aj vzhľadom na jeho majetkové pomery, možnosti a schopnosti a tiež by bolo primerané potrebám detí. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a zaviazal otca platiť na maloletú A. výživné vo výške 50 eur mesačne a primerane tomu aby zmenil aj rozhodnutie o zaostalom výživnom.

K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník podaním doručeným súdu 14.01.2015. Vo vyjadrení uviedol, že vykonaným dokazovaním pred súdom prvého stupňa bolo preukázané, že určenie výživného je v prospech maloletej, preto navrhol rozsudok súdu potvrdiť.

K odvolaniu otca sa vyjadrila matka maloletej podaním doručeným súdu 27.01.2015. Vo vyjadrení uviedla, že príjem otca je vyšší, pretože pri riadnom zamestnaní pracuje na rôznych stavbách ako murár, čo sa však preukázať nedá. Ďalej uvádza svoje výdavky spojené s bývaním. Tieto výdavky sú aj na strane matky. Bola nútená opustiť spoločnú domácnosť s oboma maloletými deťmi, musela si nájsť podnájom, za ktorý platí 370 eur mesačne. Okrem toho bežné výdavky pre matku a dve maloleté deti, ako je strava a oblečenie sú vo výške 350 eur. Poplatok za internet (potrebný pre syna) a mobilný telefón je 35 eur mesačne. Obe maloleté deti navštevujú Základnú školu v Q.. Výdavky, ktoré sú spojené s návštevou maloletej A. v základnej škole v Q. (žiačka 1. ročníka) riadne matka dokladovala a zakladala do spisu. Otec do 12.11.2014 prispieval na maloletú A. výživným v sume 30 eur mesačne, čo v prepočte na celý mesiac predstavuje jedno euro denne. Podľa názoru matky za takúto sumu sa nikto nie je schopný ani len prestravovať. Okrem toho otec neprispel na dieťa žiadnou inou formou, hoci jej bolo potrebné kúpiť veci do školy, čo stálo 110 eur. Od novembra 2014 si otec plní vyživovaciu povinnosť vo výške 50 eur mesačne, čo v prepočte na celý mesiac predstavuje sumu 1,60 eura denne. Rovnako ako otec, aj matka má vyživovaciu povinnosť k maloletému synovi U., ktorý je v jej osobnej starostlivosti. Matka nesúhlasí s tvrdením otca, že by prispieval za bývanie svojmu otcovi 200 eur mesačne. V dome s otcom a deťmi žila 8 rokov, za toto celé obdobie otcovi žiaden nájom neplatili. Naopak, matka si zobrala úver na prestavbu tohto domu vo výške 10.000 eur, ktorý doposiaľ spláca mesačnými splátkami vo výške 100 eur. Z uvedených dôvodov navrhla rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po tom, čo zistil, že odvolanie je podané včas a oprávnenou osobou (§§ 201 a 204 O.s.p.), preskúmal vec nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), pretože ide o vec, ktorú možno začať i bez návrhu), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvého stupňa riadne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie úpravy práv a povinností rodičov k maloletej dcére a pretože v celom rozsahu súhlasí i s jeho právnymi závermi vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne písomné vyhotovenie rozsudku. V prejednávanej veci súd vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, poskytol dostatočný priestor obojom rodičom na to, aby vo veci vypovedali, navrhovali dôkazy, poveril kolízneho opatrovníka zastupujúceho dieťa šetrením pomerov u oboch rodičov a podaním správ z vykonaného šetrenia, dôkazy v odôvodnení rozsudku vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchýliť a nemôže vyhovieť odvolateľovi.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Z obsahu spisu je zrejmé, že maloletá A. pochádza z partnerského vzťahu rodičov, rodičia spolu nežijú od marca 2014, matka s dcérou sa od otca dieťaťa odsťahovala po vzájomných nezhodách s otcom dieťaťa. Rodičia sa dohodli na tom, že A. bude zverená matke, ktorá ju bude zastupovať a vedeli sa dohodnúť aj o styku otca s dcérou. Spornou medzi rodičmi stala výška výživného. Matka navrhovala, aby otec platil výživné vo výške 300 eur a otec navrhoval, aby bol zaviazaný na platenie výživného vo výške 50 eur.

Pri určovaní výživného sa prihliada k možnostiam a schopnostiam povinného rodiča, k potrebám dieťaťa a uplatňujú sa zásady upravené v citovanom ustanovení § 62 Zákona o rodine. Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne, podľa okolností každého jednotlivého prípadu. Sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a rozsahu jeho prípravy na budúce povolanie a ďalších okolností. Výživné pre dieťa nemá slúžiť len na uspokojovanie všetkých jeho najzákladnejších hmotných potrieb (jedlo, bývanie, ošatenie, obuv) ale aj ďalších odôvodnených potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelávanie, prípravu na povolanie, kultúrne, športové, rekreačné potreby a pod.). Za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. Ak otec bude platiť výživné vo výške 100 eur mesačne, na jeden deň pripadne výživné na dieťa 3,33 eura. Matka musí dieťaťu zabezpečiť najzákladnejšie potreby (bývanie, stravovanie, oblečenie, obuv) ale aj ďalšie potreby, ako sú vyššie uvedené a zo sumy 3,33 eura zabezpečiť tieto potreby určite nebude možné a matka bude musieť prispieť ďalšou sumou peňazí, aby dieťaťu zabezpečila jeho potreby, či už základné, alebo ďalšie. Otec v odvolaní uvádza, že len za bývanie platí (sám pre seba) 200 eur nájom, za plyn 100 eur, za elektriку 24,65 eur, vodné 12,65 eura, t.j. spolu približne 335 eur. Od matky ale vyžaduje, aby za 50 eur mesačne, ktoré je jej ochotný platiť ako výživné, dieťaťu platila základné a ďalšie potreby, t.j. nie len bývanie, ale aj stravu, oblečenie, obuv, náklady spojené so školou, krúžkami atď. Ak otec môže len za bývanie vynakladať 335 eur mesačne, pri zohľadnení, že dieťa sa má právo podieľať na životnej úrovni rodiča, potom môže platiť aj výživné na dcéru 100 eur. Tiež je potrebné poukázať na mesačný výdavok otca 75,75 eura za telefón, ktorý uvádza v odvolaní. V súlade s citovaným § 62 ods. 5 Zákona o rodine súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Takto vysoký výdavok za telefón nie je bežný, je neprimerane vysoký pri súčasných cenách za telefónne poplatky a je možné ho považovať za výdavok, ktorý otec nemusí vynakladať, preto na taký výdavok súd neprihliada. Nie je opodstatnená námietka otca, že súd nezisťoval dostatočne výdavky matky na maloleté dieťa. Súd v rozsudku výdavky pomenoval, uviedol, matka do spisu založila dôkazy preukazujúce ňou tvrdené výdavky. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade postačuje takéto odôvodnenie určenia výživného a sním spojených výdavkov na dieťa, vzhľadom na ustanoveniu § 121 O.s.p., podľa ktorého netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe. Je všeobecne známou skutočnosťou, aké sú bežné ceny za bývanie, potraviny, koľko stoja pomôcky do školy a koľko sa platí za návštevu krúžkov v umeleckých školách. Matka neuvádzala žiadne neprimerane vysoké sumy, ktoré by platila v súvislosti so starostlivosťou o maloletú A., preto žiadne iné dokazovanie nebolo potrebné vykonať. Pri určení výživného súd tiež správne prihliadol ku skutočnosti, že o dieťa sa stará matka, čím by mala byť kompenzovaná určitá časť výživného, t.j. matka by sa v takom prípade mala na výživnom podieľať nižšou sumou ako otec.

Súd vychádzal z príjmu otca 1.034,11 eura, ktorý dosiahol v mesiaci september 2014. V prejednávanej veci bolo potrebné vychádzať z priemerného čistého príjmu otca, ktorý preukazuje potvrdenie zamestnávateľa otca za obdobie od marca 2014 do septembra 2014 (č. l. 91 a č. l. 104). Čistý príjem otca za uvedené obdobie predstavuje 5.061,89 eura a priemerný čistý zárobok otca za uvedené obdobie je 723,13 eura (5.061,89 : 7). Nemožno vychádzať z príjmu otca za obdobie októbra 2014 (576 eur), ako to navrhoval otec v odvolaní, pretože rozhodným obdobím, z ktorého sa vychádza pri určovaní výživného je obdobie šiestich až dvanástich mesiacov pred rozhodnutím súdu. Ak v čistom otec zarábala za rozhodné obdobie 723 eur a na dve deti má platiť výživné 200 eur, táto suma predstavuje 27 %, čo je v súlade s rozhodovacou praxou súdov, ako na ňu poukazuje otec. Výživné by mohlo dosahovať výšku od 20 do 30 % z čistého príjmu rodiča (nie 20 % ako to uvádza otec), t.j. je možné uzavrieť, že otec je schopný platiť výživné na A. vo výške 100 eur aj s prihliadnutím k jeho priemernému čistému mesačnému príjmu

723 eur. Určená výška výživného zohľadňuje potreby maloletého dieťaťa a je v záujme zdravého vývinu dieťaťa, aby otec platil výživné v stanovenej výške.

Z hore uvedených dôvodov súd správne zaviazal otca maloletej dcéry platiť na dcéru výživné vo výške 100 eur mesačne po zohľadnení potrieb maloletého dieťaťa, majetkových a zárobkových pomerov oboch rodičov a skutočnosti, že o dieťa sa stará matka.

V ostatnom poukazuje odvolací súd podľa ust. § 219 ods. 2 O.s.p. na vecne správne rozhodnutie súdu prvého stupňa, na jeho správne dôvody, ktoré sú uvedené v jeho rozsudku, a s týmito sa stotožňuje, podľa ust. § 219 ods. 2 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania sa rozhodlo s poukazom na ust. § 224 ods. 1 za použitia ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Tento rozsudok bolo prijatý v odvolacom senáte počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.